

Sygn. akt III AUa 602/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ireneusz Lejczak (spr.)
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Irena Różańska-Dorosz
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku D. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o interpretację

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 12 lutego 2014 r. sygn. akt IX U 359/13

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu IX Wydział Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 31 stycznia 2013 r. w ten sposób, że uznał za prawidłowe stanowisko zawarte we wniosku złożonym w dniu 7 stycznia 2013 r. przez przedsiębiorcę D. Ł. w zakresie prawa do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej w wysokości zadeklarowanej

kwoty nie niższej niż 30 % minimalnego wynagrodzenia i w punkcie II zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Wnioskodawca w okresie od dnia 3 października 2011 r. do dnia 4 września 2012 r. zatrudniony był w (...) Sp. z o. o. na podstawie umowy o pracę na stanowisku inżyniera budowy.

Do zakresu jego obowiązków należało przygotowywanie przedmiarów robót, prowadzenie uzgodnień projektowych, odbywanie podróży służbowych, bezpośredni nadzór nad ekipami roboczymi w terenie, przekazywanie uzgodnień technicznych wykonawcom i podwykonawcom, prowadzenie dystrybucji dokumentacji, przygotowywanie zapytań ofertowych, sprawdzanie zgodności zakresu rzeczowo- materialnego ujętego w dokumentacji z zakresem kontraktowym, nadzorowanie terminowości, poprawności i jakości prac budowlanych. Był pracownikiem biurowym zajmującym się dokumentacją, nadzorem oraz planowaniem procesu budowy.

W dniu 1 września 2012 r. wnioskodawca zarejestrował własną działalność gospodarczą pod nazwą Usługi Budowlane (...) z siedzibą w B.. Faktyczną datą rozpoczęcia działalności gospodarczej był dzień 4 września 2012 r.

W ramach rozpoczętej działalności gospodarczej wnioskodawca świadczył na rzecz swojego pracodawcy następujące usługi: prace budowlano- montażowe związane z budową placów zabaw, montaż przy użyciu własnego sprzętu oraz własnej pracy fizycznej.

Działalność została zarejestrowana na kodzie (...). Z tytułu w/w działalności gospodarczej wnioskodawca opłacał obniżone składki na ubezpieczenie społeczne.

Świadek W. J. prezes firmy (...) Sp. z o. o. zeznał, że wnioskodawca w ramach stosunku pracy, jako projektant, inżynier projektu, zajmował się projektowaniem oraz adaptacją urządzeń na place zabaw. Po rozwiązaniu stosunku pracy zakres obowiązków wnioskodawcy przejęła inna osoba. Obecnie wnioskodawca współpracuje z firmą (...) Sp. z o. o. , świadczy usługi polegające na montażu urządzeń na place zabaw. Zleceniobiorca Usługi Budowlane (...) jest tylko wykonawcą, otrzymuje gotowy produkt i jest zobowiązany do jego montażu.

W dniu 7 stycznia 2013 r. wnioskodawca prowadzący działalność pod firmą (...) złożył wniosek o wydanie pisemnej interpretacji w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 31 stycznia 2013 r. o numerze nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za nieprawidłowe stanowisko zawarte we wniosku złożonym w dniu 7 stycznia 2013 r. przez wnioskodawcę, iż w zakresie prawa do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej w wysokości zadeklarowanej kwoty nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia.

Sąd I instancji, opierając się na ustalonym w sprawie powyższym stanie faktycznym uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy przyjął, że wnioskodawca rozpoczął działalność gospodarczą pod nazwą Usługi Budowlane (...) dnia 4 września 2012 r. i biorąc pod uwagę zakres obowiązków wnioskodawcy podczas związania stosunkiem pracowniczym a czynności wykonywane w ramach działalności gospodarczej, uznał, że nie były one tożsame.

Wobec tego spełnione zostały przesłanki, uprawniające wnioskodawcę do skorzystania z możliwości zastosowania preferencyjnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy w sposób nieuzasadniony rozszerzył pojęcie „prace w charakterze budowlanych" dokonując błędnej oceny prac, które wykonywał wnioskodawca w ramach stosunku pracy, z tymi które wykonuje obecnie w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej. Powołał się przy tym na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2010 r., sygn. akt:

I UK 323/09, w którym wskazano, że zwrot "wykonywały w ramach stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej" należy odnieść do czynności zatrudnienia (obowiązków) powierzonych przez pracodawcę i wykonywanych faktycznie przez pracownika na konkretnym stanowisku pracy, a nie do wszystkich czynności, jakie pracownik może wykonywać np.: z racji posiadanych przez niego kwalifikacji, bądź też do działań o takim samym lub podobnym charakterze.

Nadto Sąd Okręgowy powołał się na uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 150. poz. 1248) dodanie art. 18a miało na celu wprowadzenie preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne dla osób, które po raz pierwszy podejmują działalność gospodarczą na własny rachunek. Opłacanie przez okres 24 miesięcy składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy wymiaru wynoszącej 30% minimalnego wynagrodzenia miało służyć zmniejszeniu ryzyka związanego z podejmowaniem po raz pierwszy działalności gospodarczej, co pozwoliłoby na przeznaczenie tak zwolnionych środków na prowadzenie i rozwój działalności. Powyższa zmiana miała na celu zachętę do rozpoczęcia działalności i do przeznaczania zaoszczędzonych w ten sposób kwot na zakup maszyn bądź surowców do produkcji.

W świetle powyższych okoliczności Sąd I instancji stwierdził, że wnioskodawca rozpoczynając działalność gospodarczą zmuszony był do ponoszenia ryzyka związanego podejmowaniem po raz pierwszy działalności gospodarczej, przeznaczenia specjalnych funduszy na prowadzenie i rozwój działalności. Tym samym jest uzasadnione zmniejszenie ryzyka związanego z podejmowaniem takiej działalności poprzez przeznaczenie zwolnionych na środków na prowadzenie i rozwój działalności gospodarczej.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł; jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z § 11 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j.t.).

Powyższy wyrok w całości zaskarżył organ rentowy, zarzucając mu naruszenie art. 18a ust.2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, póź. 1585 z późn. zm.) przez błędną wykładnię i uznanie, że czynności wykonywane przez wnioskodawcę w ramach stosunku pracy są odmienne od czynności wykonywanych w ramach działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy i tym samym uznanie, że charakter tych czynności nie pozbawia go do ustalenia podstawy wymiaru składek w okresie pierwszych 24 miesięcy w wysokości zadeklarowanej kwoty nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia.

Nadto zarzucił naruszenie art. 233 §1 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Pełnomocnik wnioskodawcy w odpowiedzi na apelację organu rentowego wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona.

Przede wszystkim należy zauważyć, że zaskarżona przez wnioskodawcę decyzja organu rentowego z dnia 31 stycznia 2013 r. ma charakter interpretacyjny, co oznacza, że organ rentowy przyjął w niej przedstawiony przez wnioskodawcę we wniosku stan faktyczny i następnie dokonał subsumcji tego stanu faktycznego pod normę prawną określoną w art. 18a ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz wskazał skutki tej subsumcji. Przy czym powyższy stan faktyczny wiąże zarówno organ rentowym, jak i sąd.

Wobec tego należy stwierdzić, że w sprawie nie jest sporne, czy wnioskodawca jest uprawniony do zastosowania preferencyjnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, ale spór dotyczy tego, czy w stanie faktycznym, opisanym w zaskarżonej decyzji, wnioskodawca może stosować preferencyjną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne określoną w art. 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 18a ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Natomiast po myśli ust. 2 pkt 2 przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do osób, które wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Organ rentowy zarzucił, że zakres czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w ramach działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy częściowo pokrywa się z zakresem czynności wykonywanych na podstawie stosunku pracy, co skutkuje zastosowaniem w sprawie art. 18a ust. 2 pkt 2 ustawy.

Zarzut organu rentowego jest nietrafny. W pierwszej kolejności należy wskazać, że ograniczenie wynikające z art. 18a ust. 2 pkt 2 powyższej ustawy głównie ma na celu przeciwdziałanie zjawisku tzw. samozatrudnienia, czyli uniemożliwieniu, przy zmianie formy zatrudnienia, wykonywania przez byłych pracowników tej samej pracy lub w znacznym zakresie tej samej pracy na rzecz tego samego podmiotu i skorzystaniu z preferencyjnej podstawy wymiaru składek. Przy czym przepis ten nie wymaga aby były to te same czynności. Jednak muszą się one częściowo pokrywać, przy czym muszą się pokrywać w zakresie istotnym dla wykonywanych czynności na podstawie zatrudnienia pracowniczego, jak i czynności wykonywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy.

W niniejszej sprawie z opisanego przez wnioskodawcę stanu faktycznego, na którym oparta jest interpretacja zawarta w zaskarżonej decyzji, wynika, iż czynności wykonywane przez wnioskodawcę na rzecz byłego pracodawcy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie pokrywają się w istotnej części z czynnościami wykonywanymi na podstawie stosunku pracy. Z tego stanu faktycznego bowiem wynika, że wnioskodawca, będąc zatrudniony na podstawie umowy o pracę na stanowisku inżyniera budowy, zajmował się głównie nadzorem nad ekipami montażowymi, przygotowaniem budowy od strony formalnej, projektowaniem, wykonywaniem specyfikacji technicznych urządzeń zabawowych oraz czynnościami związanymi z planowaniem budowy, a więc głównie wykonywał czynności nadzorcze, co ściśle wiązało się z charakterem zajmowanego stanowiska. Natomiast w ramach prowadzonej działalności gospodarczej bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy świadczył na rzecz byłego pracodawcy usługi polegające na wykonywaniu prac budowlano – montażowych związanych z budową placów zabaw, które co prawda zawierały w sobie czynności nadzorcze. Jednak zasadniczym rodzajem świadczonej przez wnioskodawcę usługi było wybudowanie urządzeń zabawowych, a nie wykonywanie czynności nadzorczych, jak to miało miejsce podczas zatrudnienia wnioskodawcy.

W świetle tak przedstawionego stanu faktycznego słusznie Sąd Okręgowy uznał, że interpretacja organu rentowego przepisu art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy w powyższym stanie faktycznym, zawarta w zaskarżonej decyzji, jest błędna.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w punkcie I na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną.

Organ rentowy jest zatem stroną przegrywającą sprawę i zgodnie z art. 98 kpc jest obowiązany zwrócić wnioskodawcy, jako stronie przeciwnej, na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty zastępstwa procesowego. Wnioskodawca w postępowaniu apelacyjnym był reprezentowany przez

profesjonalnego pełnomocnika, który w odpowiedzi na apelację organu rentowego wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego. Wobec tego Sąd Apelacyjny w punkcie II wyroku w oparciu o art. 98 kpc i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j.t.) zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 120,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

R.S.